

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Se vedlagte adresseliste

Deres ref

Vår ref

Dato

05/01281-23

19.1.2007

Statoil ASA - Klager over vedtak om bygging og drift av gassrørledning Kollsnes - Mongstad

I

Statoil ASA søkte 1.7.2005 om konsesjon etter naturgassloven for å bygge og drive en gassrørledning mellom Kollsnes og Mongstad. Gassrørledningen berører kommunene Øygarden, Fedje, Austrheim og Lindås i Hordaland og Gulen kommune i Sogn og Fjordane. Den omsøkte gassrørledningen inngår i planene for prosjektet kraftvarmeverk Mongstad. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) meddelte Statoil i vedtak av 4.7.2006 konsesjon etter naturgassforskriften for bygging og drift av en gassrørledning mellom Kollsnes og Mongstad.

NVEs vedtak ble påklaget av Sogn og Fjordane fylkeskommune, Hordaland fylkeskommune og Øygarden kommune.

Statoil har kommentert klagen i brev av 14.9.2006.

NVE fant ikke grunnlag for å endre eller oppheve sitt vedtak av 4.7.2006, og saken ble derfor sendt til Olje- og energidepartementet for videre behandling i brev av 28.9.2006.

II

Hordaland fylkeskommune skriver i klagen av 11.8.2006 at det bør stilles krav i konsesjonen om at det bygges en 12" rørledning. Dette er på grunn av særlig to forhold:

1. Et 12" rør vil ha rikelig ledig kapasitet uten at kostnader til investering og drift av kompressor påløper, og tilknytning av annen gassvirksomhet vil lettere kunne la seg realisere.

2. Maksimal kapasitet på et 10" rør er over 6 MSm³/D ved 200 bar, men dette krever kompressorinvesteringer på 60 mill kr og 8,6 MW til drift av kompressoren. Tilsvarende kapasitet kan oppnås i 12" rør med en kompressor til 30 mill kr og 4,5 MW effekt til drift av kompressoren. I en situasjon med usikker kraftbalanse kan valget av 10" lett fremstå som et energiøkonomisk uheldig valg.

Hordaland fylkeskommune mener det må legges større vekt på de ulemper ny rørledningstraseer medfører for Øygarden kommune. Det bør ikke båndlegges nytt areal når det er en fullt teknisk mulig å følge traseen 1B til eksisterende rør og ikke 1A som konsesjonsgitt. Fylkeskommunene skriver at 1B også gjør det enklere å etablere en tilknytning til Naturgassparken på Kollsnes.

Sogn og Fjordane fylkeskommune anfører følgende i klage av 3.8.2006:

Rørdimensjon og gassbehov

Sogn og Fjordane fylkeskommune klager på at det ble gitt vilkår på å bygge gassrørledning på inntil 12" rørledning og ikke at det ble stilt krav om 12" rørdiameter. Det ble videre gitt vilkår til driftstrykk på inntil 200 bar istedenfor å stille krav om 200 bar.

Et 10" rør kan transportere ca. 2 MSm³/D naturgass mens et 12" rør vil koste 80 mill NOK mer og kan transportere ca. 3 MSm³/D naturgass. Ved høyere kapasitetsbehov enn hhv. 2 og 3 MSm³/D blir det behov for tilleggsinvesteringer for begge alternativene, hovedsaklig i form av et kompressoranlegg på Kollsnes. NVE har beregnet at økt kompressorkapasitet for å øke trykket fra 75 bar til 130 bar kommer på ca 50 mill NOK, og medfører økt gassleveranse til ca 6 MSm³/D. I tillegg kommer løpende ekstra driftskostnader, i hovedsak i form av energikostnader.

Et 10" rør uten tilleggskompresjon vil i praksis være fullt utnyttet ved leveranse til Mongstad. Selv ved relativt små tilleggsmengder vil investering i tilleggskompresjon bli nødvendig. Ut fra en samfunnsmessig helhetsvurdering vil det derfor være mer rasjonelt å investere i økt rørdiameter enn i kompressoranlegg. Dette gir også større fleksibilitet, større endelig kapasitet og lavere driftskostnader.

Dersom behovet for gass til kunder nord for Fensfjorden skulle bli konkretisert i mengder som er større enn den knappe kapasitetsreserven som finns i et 10" rør uten kompresjon, vil behovet for ekstra kompressorkapasitet bli utløst, og en 12" rørdimensjon vil trolig fortone seg som et mye bedre alternativ. Fylkeskommunen anfører videre at erfaring så langt viser at de fleste gassrør over tid synes å ha underkapasitet.

Manglende vilkår om avgrensning i konsesjonsdokumentet

Vilkår om tilknytningspunkter for framtidige brukere i Sogn og Fjordane er nevnt i NVEs notat "Bakgrunn for vedtak", men er ikke tatt inn i selve konsesjonen. I NVEs bakgrunnsnotat gir NVE likevel uttrykk for å ha satt et slikt vilkår. I henhold til naturgassforskriften § 2-4 f, ble det satt vilkår om at Statoil i tett dialog med framtidige potensielle kunder skal definere mulige tilknytningspunkter der det blir forhåndsinstallert nødvendig utstyr for at potensielle grenrør skal kunne kobles til. På dette punkt mener Sogn og Fjordane fylkeskommune at det ikke er samsvar mellom konsesjonsdokumentet og bakgrunnsnotatet.

Fylkeskommunen ønsker et ekstra vilkår om at det blir installert avgreningspunkt for tilknytning av grenrør i Fensfjorden.

Konsesjonsvilkår om hvem som skal påta seg tilleggsrisiko og kostnader ved grenrør

Sogn og Fjordane fylkeskommune viser til "Bakgrunn for vedtak" der NVE forutsetter at aktuelle interessenter melder seg formelt til Statoil vedrørende avgrensning og tilknytning snarest, slik at tilknytning ikke fører til uakseptabel tilleggsrisiko for rørledningen. Både Gulen og Masfjorden Utbyggingsselskap (GMU) og Lutelandet Utvikling AS (LU) har allerede etablert direkte kontakt med Statoil, både gjennom møte og ved brev. Sogn og Fjordane fylkeskommune skriver at det er viktig for GMU og LU å avklare hvem som skal være ansvarlig for avgrensningen, dvs, utvikle teknisk løsning, påta seg tilleggsrisiko og dekke tilleggs-kostnader, for å komme videre i prosessen. Sogn og Fjordane fylkeskommune synes det er lite aktuelt for andre enn Statoil å måtte ta dette ansvaret.

Fylkeskommunen forventer en slik avklaring gjennom konsesjonsvilkårene.

Øygarden kommune anfører følgende i klage av 2.8.2006:

Trase

Kommunen mener trasealternativ 1B er en bedre løsning enn konsesjonsgitte 1A på grunn av følgende:

- Gassrørledningen legges da sammen med eksisterende rørledninger og mindre areal beslaglegges. Trase 1B er delvis i en allerede eksisterende korridor som er regulert til industriformål.
- Rørledningen i sjøen, både fra Øygarden og traseer til Øygarden blir samlet slik at disse ikke påfører ferdsel i sjø og sjøareal til fiskeribruk et minimum av restriksjoner, med tilhørende sikkerhetssoner.
- Det er viktig å sikre gasstilførsel til Naturgassparken i fremtiden, dette vil lettest kunne bli gjennomført med alternativ 1B da et grenrør til parken vil bli kortere enn ved alternativ 1A.

III

Olje- og energidepartementet vil på bakgrunn av sakens dokumenter bemerke følgende:

Innledningsvis vil departementet påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt etter forvaltningsloven § 25 til å imøtegå alt det en part har anført. Departementet vil ta for seg klagernes anførsler ut fra sakens viktighet og det som ellers er nødvendig for å begrunne avgjørelsen i saken.

Dimensjonering

Den omsøkte gassrørledningen er planlagt med en diameter på 10" og vil kunne levere 2,1 MSm³/d ved 75 bars trykk. Ved å installere økt kompressorkapasitet på Kollsnes kan operasjonstrykket økes til 200 bar og gassleveransen økes til 6,5 MSm³/d. Kraftvarmeverket på Mongstad har et gassbehov på 1,4 MSm³/d. Fire aktuelle avtakere har meddelt at de vil vurdere mulighetene for å få gassleveranser fra rørledningen; Kollsnes Næringspark (< 2 MSm³/d), Gulen og Masfjorden Utbyggingsselskap AS (0,05 MSm³/d), Lutelandet Utvikling AS (< 2 MSm³/d) og BKK (1,4 MSm³/d til et planlagt gasskraftverk).

Etter NVEs vurdering vil et 10" rør med operasjonstrykk på 200 bar, med kapasitet på 6,5 MSm³/d, kunne dekke de fire potensielle avtakerne for gass og Mongstad kraftvarmeverks behov for gassleveranser.

Departementet ser det som viktig at det legges til rette for økt miljøvennlig bruk av naturgass innenlands. Utvikling av infrastruktur for naturgass er et sentralt virkemiddel i så måte.

Departementet viser til naturgassforskriften § 2-4 bokstav g) hvor det fremgår at det kan settes vilkår om dimensjonering i konsesjon til naturgassanlegg gitt i medhold av naturgassforskriften § 2-3. Et vilkår skal bidra til at prosjektet eller energisystemet blir mer samfunnsmessig rasjonelt enn om det ikke ble satt et slikt vilkår.

Ut fra samfunnsmessige hensyn mener departementet at gassrørledning skal dimensjoneres med 12", til tross for usikkerhet knyttet til framtidig avtak fra gassrøret. En gassrørledning på 12" vil etter departementets vurdering legge til rette for og fremme industri- og næringsutvikling i regionen. Et 12" rør vil medføre større fleksibilitet i forhold til transportkapasitet.

Departementet er på denne bakgrunn kommet til at det må settes vilkår om at gassrørledningen skal dimensjoneres med 12" og for et operasjonstrykk på inntil 200 bar.

Traséalternativ

Statoil har søkt om to alternative traséer, 1A og 1B. Alternativ 1A er prioritert av Statoil ut fra økonomiske hensyn. NVE mente alternativ 1B var en bedre løsning med tanke på å samle tiltak samt ved eventuelle fremtidige gassbehov i Kollsnes Næringspark. NVE la ikke betydelig vekt på disse hensynene, og ga konsesjon til traséalternativ 1A.

Departementet mener at traséalternativ 1B er den samfunnsmessig mest rasjonelle løsningen. Departementet har lagt vekt på at trasé 1B medfører at gassrørledningen legges parallelt med eksisterende infrastruktur for gass, og vil dermed ikke båndlegge nytt areal i Øygarden kommune. Det legges også vekt på at trasé 1B vil legge bedre til rette for eventuelle senere avgrensninger til Kollsnes Næringspark.

Vilkår om ventiler og avgrensninger

NVE har bekreftet at vilkåret om ventiler og grenrør ved en feil er utelatt i konsesjonsdokumentet. NVE mener klagen fra Sogn og Fjordane fylkeskommune på dette punktet bør tas til følge.

Departementet mener, i likhet med NVE, at det skal tas inn følgende vilkår i konsesjonen vedrørende avgrensninger og ventiler;

"Statoil skal i dialog med fremtidige aktuelle kunder definere mulige tilknytningspunkter hvor det forhåndsinstalleres nødvendig utstyr for at fremtidige grenrør kan tilkobles".

Sogn og Fjordane fylkeskommune ønsker en avklaring i forhold til hvem som skal påta seg tilleggsrisiko og kostnader ved grenrør. Fylkeskommunen gir i brev av 17.10.2006 til departementet uttrykk for at en forutsetning om at kostnaden for selve grenrøret skal dekkes av grenrøreieren kan aksepteres. Det som må avklares er hvem som skal dekke merkostnadene ved tilretteleggingen, installering av ventiler og avgreningspunkter.

Departementet mener, i likhet med NVE, at et vilkår om hvem som skal ta teknisk og økonomisk ansvar for eventuelle grenrør, og nødvendig utstyr i den forbindelse ikke gjør prosjektet eller energisystemet mer samfunnsmessig rasjonelt. Det er derfor ikke grunnlag i forskriften for å sette vilkår om at Statoil skal ha et slikt teknisk og økonomisk ansvar.

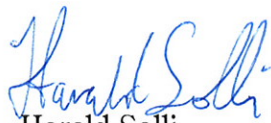
Klagene har ført frem i forhold til dimensjonering av gassrørledningen, trasévalg og vilkår om avgrensninger. Det gjøres følgende endringer i NVEs vedtak av 4.7.2006:

- gassrørledningen dimensjoneres med 12" og et operasjonstrykk på inntil 200 bar,
- gassrørledningen legges etter traséalternativ 1B i Øygarden kommune
- vilkår om avgrensninger og ventiler som nevnt ovenfor tas inn.

Det gjøres oppmerksom på at departementets avgjørelse er endelig og ikke gjenstand for klage, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Per Håkon Høisveen (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Harald Solli
avdelingsdirektør

Kopi: NVE m/ retur av saksmappe

Adresseliste

Øygarden kommune; 5336 TJELDSTØ

Hordaland fylkeskommune; Lars Hillesgt 22; 5008 BERGEN;

Sogn og Fjordane fylkeskommune; Askedalen 2; 6863 LEIKANGER;